

Udvalget i Landstinget i den Retning, at Lærere ved offentlige Skoler maatte man ikke saaledes fortere, indskrænke man det imidlertid til Lærere ved private Skoler. Og det er begrundet i den Betragtning, at man ikke paa Forhaand ved noget om dem, de ere, som et Medlem bemærkede, i og for sig os ubekendte, vi kende kun deres Resultater. Men naar det er Tilfældet, er det en mislig Sag at sige: Uden nogen som helst Kontrol eller uden nogen som helst Prøve godkende vi dem alle sammen til at overtage dette ikke lidet ansvarfulde Hverv at forberede Elever til Seminarierne. En anden Sag er, om man kan finde en anden Autoritet; efter mit Forslag var det Ministeriet, som gav Tilladelsen, men man fandt det rimeligt ikke at stille Sagen for højt op eller gøre den vanskeligere, end den i Forvejen kunde være.

Paa det meget fremrykkede Tidspunkt, hvorpaa vi befinde os, skal jeg ikke nærmere indlade mig i Ojeblikket paa den hele Række af Detailpunkter, som ere bleve fremdragne, det kan jeg i Forbindelse med det eventuelle Udvalg komme til at omtale. Jeg skal kun sige, at jeg tvivler ikke om, at § 8 hjemler Ministeriet Ret til at give Tilladelse til, at disse Undtagelsesprivatister kunne indstille sig til samlet Eksamen paa en Gang, og med Hensyn til et andet Punkt, der ogsaa blev fremdraget, vil jeg sige, at den fornødne Overgangsbestemmelse, som naturligt vis maaske til, har jeg fundet i § 11. Der staar, at Eksamen i Overensstemmelse med denne Lov afholdes første Gang i Maj 1896. I det man regner fra 1893, er det 3 Aar, og saa er der for Overtagelsestiden kun truffet den Bestemmelse, som ganske vist er et Fremskridt, at enhver, der indstiller sig for Eksamenkommissionen, som til den Tid i ethvert Tilfælde bestaar, skal have et Modenhedsbevis fra et offentligt eller dertil anerkendt privat Seminarium. Dermed er ikke Tanken alene de Seminarier, som senere saa Dimissionsret, Eksamenret og Understøttelse. Men behøves der nogen Tilføjelse yderligere af Hensyn til dem, der ere under Forberedelse, er det jo et Punkt, hvor jeg kan være fuldstændig villig til og enig i, at der bør indføres alt fornødent. Men saa kommer jeg til det, som er Hovedsagen. Der vil jeg lige over for det ærede Medlem, som først havde Ordet, det ærede Medlem for Odense Amts 6te Valgkreds (Højmark), bemærke, at jeg vedkender mig fuldstændig, hvad han udtalte og oplæste af, hvad jeg havde sagt. For mig ligger Hovedpunktet i første Række i den Grænse, som efter Lovforslagets Op-
højelse til Lov vil blive dragen for det ufor-

rustige Privatistvæsen. For mig er Hovedsagen den, at Reglen vil blive, at ingen kan gaa ud som Skolelærer, uden at han har gennemgaaet en fornuftig ordnet og en fornødnede Tid krævende Uddannelse paa et godt indrettet Seminarium. Det vedkender jeg mig fuldstændigt, og til dette Hovedpunkt har jo ogsaa det andet Ting enstemmig sluttet sig, og for saa vidt have ogsaa alle Talere her været enige om det. Saa er der det andet Punkt, som oppe i det andet Ting fra nogle Sider blev fremhævet som en lige saa væsentlig eller endnu væsentligere Hovedopgave, nemlig Henlæggelsen af Eksaminationsretten til selve Seminarierne. Med Hensyn til dette Spørgsmaal er mit Standpunkt det, at jeg ogsaa betragter det som et vigtigt Gode, hvis man kan opnaa det — og jeg skal straks nærmere komme til at omtale det — men at jeg ikke stiller det saaledes i første Række, at jeg ikke ogsaa for mit personlige Vedkommende kunde modtage en Ordning, der bevarede det første Hovedformaal, jeg har fremhævet, og som endvidere indførte Dimissionsretten for dels Statsseminarierne, dels de private Seminarier med den Besøjselse, som i saa Henseende ligger i § 4, nemlig at den, som har gennemgaaet øverste Klasse, kun kan indstille sig til den afgørende Prøve, saafremt han af Seminariet indstilles som moden. Det staar i § 4. Jeg kunde betragte det, at disse tre Ting naaedes, som saa væsentlige Fordele, at jeg kunde gaa med til en Ordning, som bevarede Eksamenkommissionen. Dette var fra Begyndelsen, hvad man ogsaa vil se af, hvad der foreligger paa Tryk, mit Standpunkt, at en Reduktion paa den Maade var en Ting, jeg kunde finde mig i, men jeg betragtede det andet som det bedste og forelagde derfor Lovforslaget affattet i denne Aand, at Eksamenkommissionen forandredes til, hvad jeg kaldte en Censurkommission, der virkede paa den dertil bestemte Maade. Og om dette Standpunkt har det andet Tings Udvalg i sig enstemmig udtalt, at det for dette Udvalg var Hovedsagen; og det har atter nu ved dette Lovforslags Behandling det andet Tings Udvalg enstemmig sluttet sig om som noget, der for nogles Vedkommende var det allervæsentligste og for alles Vedkommende var lige saa væsentligt som det andet Hovedpunkt, der skulde naas ved Loven. Det er vel sagtens det, der antydes ved de noget skarpe Udtalelser, der faldt fra Ordforeeren i det andet Ting, da det sendtes ned til dette Ting, det var vel sagtens Meningen deraf, at dette Hovedpunkt kan man ikke vente en væsentlig forandret Opfattelse af fra det andet Tings